

Lea.

Mäptelmä pöccidä mäptöfcajä.

Arjottant

W. W. I. W. I.

Lea.

Näytelmä yhdesjässä näytöksessä.

Sirjoittanut

A. K i w i.

Jäsenet:

Sakaio (Pipliaassa Zacheus), publikanien päämies Jerikossa.

Lea, hänen tyttärensä.

Aram, eräs nuori saduseus.

Joas, eräs fariseus.

Ruben, publikani.

Tapaus: Palestinaassa Jerikon kaupungissa Kristuksen aikana.

Sakaion huone; amonaisesta ovesta näkyy etäällä kallioinen seutu ja kallioin juurilla korkeita palmuja. Sakaio istuu pöydän ääressä, luki rahojansa lippaasta pöydällä.

Gusjimäinen kohtaus.

Sakaio. Sitten Ruben.

Sakaio. Osi tuhatta, kaksi tuhatta, kolme tuhatta penninkiä. Siinä kolme tuhatta penninkiä. (Simmauttaa äkisti lippaansa kiini) Ruben! Unohdanpa wiifuna-tarhani. Ruben! (Ruben tulee).

Ruben. Mitä tahdot, herra?

Sakaio. Kän ferta wiifuna= ja palsamitarhani ympäri ja katso, onko kaikki niinkuin oleman pitää. Muista: heidelmät rippuwat walmiina, aita on heikko ja twarkaita monta. Tee niinkuin sanoin.

Ruben. Teen sen heti. (Mence).

Toinen kohta.

Sakaio (yhtin).

(Awaan taasen lippaansa ja lukee): Kolme tuhatta, neljä tuhatta, wiisi tuhatta penninkiä. Niin, wiisi tuhatta penninkiä ja kasa ropoja siihen lisäksi, siinä on rikkauteni rahassa. Rikas olen, mutta miksi en rikkaampi? Wiisi tuhatta penninkiä; miksi ei kymmenen tuhatta? — Mutta tulewa aika tuopi kättäni kultaan, jota Sakaio tietää ammentaa ja panna talteen. — Rikas olen, rikkaammaksi tulen, ja olenpa onnellinen myös, niin luulen. Mutta onnellisempi olisin, jos tuo kiiltävä saalis tuossa olisi kokonansa tunnialla pyhdetty; mutta juuri niin ei ole laita. Enin kaikista muistelen tuota leskeä Gilgalin kaupungissa. Hän on köyhä, mutta häneltä pinniästä wikkelaasti ulos kaksikymmentä penninkiä, — ja kymmenen määrää siinä kohdassa laki. — Noo, tosin puristan ja kiston, „oikein ja wäärin kokoon käärin“, mutta samoin teki tässä ennen minua toinen mies, samoin myöskin mies ennen häntä, ja niin on tapahtunut aina alusta Rooman wallan. Ja, suuri Jehowah! ken on Israelissa kylliksi luja harjoittamaan Sakaion wirtaa, silloin tällöin horjumatta oikeuden tieltä pois? Tuskin joku woimallinen rabbi. — Mutta kuinka suuri on tuossa ropojen luku? (Lukkee. — Joas tulee sisään Sakaion huomaamatta).

Kolmas kohta.

Sakaio. Joas.

Joas (eritseen). Tuossa istuu ukko htin ja, niinkuin luulen, lukee aarteitansa. Niin, siinäpä se voima, joka minua, puhdasta fariseusta, vetää wätisin hlönkatsotun publikanin huoneeseen. Tästäpä saan pitää hywänäni paljon nuhteita ja kylmyyttä monelta wanhurskaalta hstävältäni ja heimolaiseltani. Mutta ufolla tuossa on kultaa ja tawaraa, joista ei sydämeni mieli enään erota, ei, waan kaiken tämän rikkauden perilliseksi tahdon tulla hänen tyttärensä kautta. (Katsoen yli Sakaion olan). Haa, mitkä kiiltävät kulta-kasat!

Sakaio (huomaa Joaksen ja lyö äkisti lippaansa kiinni). Mies, mitä näit?

Joas. Kultaa, kultaa!

Sakaio. No, mille nähtti?

Joas. Mullalle, mullalle!

Sakaio. Mullalle? Jos niin aattelet kullaista, niin etpä koskaan pny warallijena miehenä, waikka ammentaisi onni sun arkkuusi wielä suuremmat perinnöt kuin ne, jotka jo saanut olet. — Kultaa, Mitä? oletko tyttäreni ansaitsewa ja hänen kauttansa viimein kaiken tämän kullin, jonka hiellä ja waitwalla olen koonnut vuosien kuluesä?

Joas. Utköön tämä teitä huolettako, isä. Kuitenkin pois, kautwas minusta se, että rakastaisin täällä hlitse kaikkea tuota maallista tawaraa, jonka koi syö, ruoste raiskaa ja warkaat fairvaa. Minä pelkään ja rakastan ainoastaan Israelin Her-
raa, joka tähän asti on minua warjellut ja tästäälähin warjelee kai-
kesta synnin loasta. Joas ei jumaloitse kultaa ja rikkautta, mutta hänen säästäväinen luontonsa tekee, että rikkaus hänen haltus-
fansa ei wähenene waan enenee päivä päiväältä. Tawaraa en
katso hlön, waan rehelligellä tawalla tahdon sitä lakkaamatta
toota. Ja mistä syystä? Siitä syystä, että viimein kuin näen

itseni kyllin warakkaaksi, taidan harjoitella laupeuden töitä Her-
ran tunniaksi.

Sakaio. Mutta aina warowasti, aina warowasti, muis-
tellen pahoja päiviä, jotka woitwat meitä lähestyä.

Joas. Warowasti, sen tiedätte.

Sakaio. Minä tiedän, että toimitan Lealleni miehen,
jota ei tuhlaa mitä Sakaio on koonnut, waan saattaa säästöt
paisumaan nhä enemmän ja pitää köyhyyden kautana siitä huo-
neesta, jossa tyttäreni emännöitssee. Joas, rakastatto lastani?

Joas. Wähemmän kuin Jehowaa, enemmän kuin itseäni.

Sakaio. Ja enemmän kuin minun kulta?

Joas. Mitä kysytte?

Sakaio. Yhtä kysyn. Katso, jos nyt pahapäiwäni tu-
lisi, ryhtäisi päälleni tuulen puuskana, kuin ennen Jobin on-
nettomuuden päiwä, temmaisten minulta kaikki, ja minä seisoi-
sin kerjäläisautwa kädessä; sano, ottaisitko sittäkin tyttäreni
waimokses?

Joas. Elohimin nimesä, minä ottaisin hänet.

Sakaio. Terve sinä!

Joas. Rakkauteni häntä kohtaan ei ole kullan ppyntiä,
waan puhdas ihastus, niin kuin ennen Jaakopin potwessa Raak-
felia kohtaan.

Sakaio. Poikani, minä tahdon uskoa sen, ja olen wal-
mis laittamaan häitä.

Joas. Yhtä mielin kerran vielä kysyä. Raituani tyt-
tärenne, kuinka suuren huomen-lahjan saan?

Sakaio. Kaksi tuhatta pennintä.

Joas. Ei, kolme tuhatta.

Sakaio. Kaksi tuhatta, ei äyriä enemmän. Mutta men-
thäni wiimein isieni luokse, silloin tiedät saawasi kaikki; ole thy-
thwäinen.

Joas. Wakaasti suostun odottamaan, kun waan kerran
olen saanut tyttärenne. Mutta siinähan on solmu.

Sakaio. Jonka avaa isän walta.

Joas. Hänen sydämensä on minua kohtaan kylmä, mutta Aramille aivan hempeä.

Sakaio. Waan sinä hänen saat, mutta Aram saakoon sautvastani, jos kerran vielä hän uskaltaisi astua minun huoneeseni. Monta on minulla syhtä, hyljätä tämä mies. Katso, hän on saduseus, waikka alhaista säätnä, ja siis enemmän vielä inhoittawa kuin itse saduseusten päämies. Hän on puoleksi Kreikalainen, lukee syhtä kewyhtmielisesti Moseksen lakia kuin pakanain saastaisia kirjoituksia. Tutkistella muukalaisten esyhtäviä kirjoja: rangaiustuksen alainen teko!

Joas. Kivithystä ansaitsewa, kivithystä!

Sakaio. Ja mikä on hän vielä? Könhä rotta. Ja se on pyhälistä pahin. Antaisinko siis tyttäreni hänelle? En, niin kauwan kuin elää Israelin Jumala!

Joas. Minä kiitän teitä. Mutta olkoon asia lujasti wahvistettu, wierasmiesten kuullen.

Sakaio. Se tapahtukoon, kun tyttäreni tulee.

Joas. Missä wiipyy hän? Ehkä tuon kirotun saduseuksen luona taas, hänen wiekkaan äitinsä puheilla.

Sakaio. Grehdytpä. Nyt on hän luwallani pois, mutta kadunpa toki, että päästin hänen. Jo eilen läksi hän erään ystävänsä seuraaja katsomaan tuota profeettaa, näkemään hänen ihmeitänsä, joista ferrotaan loppumatta. Kimahthihan — ja sen mahdat tietää — eilen kaupungissamme suuri huuto ja maine tuosta eriskummallisesta miehestä, tuosta Natsarenosta, jota kutsutaan profeetaksi, wieläpä Messiaaksikin.

Joas. Kaikki hulluutta! Tutkistele kirjoja, niistä olet löntävä järkähtämättömän todistuksen, ettei tule profeettaa Natsaretin kaupungista, saatikka Messias, Israelin luwattu yltä, Dawidin huoneen herra.

Sakaio. Minä sanon: niin kertoilee kansa.

Joas. Tämä kansa, tämä wiheliäinen joukko, joka ei

tunne lakia eikä profettoja, olkoon kirottu! Kirottu olkoon tempelikas roistokansa! Ah, että lastitte neidon siihen petolliseen wirtaan.

Sakaio. Toivon kuitenkin . . . .

Joas. Waiti! Seitsemännen rukouksen hetki on tullut. (Sankee polwillensä ja rukoilee). Minä nostan käteni ylös korkeuteen ja kiitän sinua Abrahamin Jumala, Iisakin Jumala, Jaakopin Jumala ja meidän isäimme Jumala! Minä kiitän sinua, etten ole rihwäri, en waras, enkä walehtelija, etten istu siellä missä pilkkaajat istuvat, waan känskelen kautana jumalattomain reffiltä. Katso, minä olen kuin istutettu wiifunapuu juoksewan wirran reunalla, joka aina on kantawa hedelmänsä oikeaan aikaan ja jonka lehdet eivät lakaistu. Kaksi kertaa wiikossa minä paastoan, kerran wiikossa lahjoitan uhriarkkukuhun äyrin, ja aina Sinua sapattina ylistän, waisaten tempelin pyhässä sawussa. Herra, ken palwelee sinua hartaammin Benjamin maassa, ja ken on siis enemmän ansaitsewa että hänen hywin käwis, niin istuesssa kuin astuesssa, niin maatessa kuin walwoessa? Herra suojele Joasta aina, mutta syökse hänen wihamiehensä helwetin tuleen! Kuule rukoukseni, isäimme Jumala, sotajoukkojen ruhtinas, herra Sebaot! (Nousee ylös. Tämän kuluesssa on Sakaio korjannut lippaansa ja tehnyt yhtä ja toista siivoamista huoneessansa. — Lea tulee).

Heljäs kohtaus.

Entiset. Lea.

Sakaio. Tyttäreni, sinä olet wiipynyt kautwemmin kuin lupani myhönfi.

Lea. Ah, isäni! lentäen kuluu aika, kun sydämemme asfartelee taitwaan ihmetöissä.

Sakaio. Sielusi on tulesssa ja liekissä, luulen minä.

Lea. Oi, pyhälle tuntuu ilma jota hengitän, pyhälle tuuli wiifunatarhasamme!

Sakaio. Joko hulluttelet sinäkin?

Joas. Mitä sanoin minä? Haa, williths on saanut wallan!

Lea. Joas, ole lausumatta niin, ja sinä, mun isäni armias. (Salaittelee isäänsä) Isä, minä olen usein ollut tottelematon lapsi, mutta anna minulle anteeksi, taiwaan rakkauden nimessä, anna minulle anteeksi kaikki. Tästäälähin lupaan olla kuuliainen Leasi aina.

Sakaio. Mun tittäreni, hywä lapsihan olet ollut aina, paitfi yhdesjä kohdasja, mutta siinäpä tuiki itsepintainen ja wastahakoinen. Sinä hymärrät?

Lea. Minä hymärrän; tämä wiittaa Joakseen, mun hlkääni.

Joas. (Eriksään) „Mlkääni!“ Sen sanan kuulen hänen suustansa ensimmäisen kerran. Hänen mielenjä on muuttunut.

Lea. (Ottaa Joasta kädestä) Joas, aiwan penseä on poweni ollut sua kohtaan, sen tunnustan; mutta minä tahdon rukoilla itselleni taiwaalta rakkautta, ja rakkauden hengen lapsena sua kerran waimonasi palwelen ja tunnioitan. Aram, mytpä unohdan sinun ja liithn Joaksen kohtaloon; sillä niin on isäni tahto. Jos toisin tekisin, niin saattaisipa kenties murhe hautaan hänet, joka on mun siittänyt ja niin hellästi kaswat-
tanut, hänenpä kenties suolettaistn ennenkuin aikansa on tullut, ja minua kohtaisi korkeuden rangaistus. Mutta jos tähtän hänen tahtonsa, rakentaen rauhaa, niin asettuwat hywät enkelit huoneeseni ja wiimein kontawat mun sieluni Abrahamin helmaon. Rauhaa, sowintoa tahdon tehdä, niin käsköe Matsarenon oppi, tuon Jumalan lähettämän miehen oppi. (Ojentaa Joakselle toisen kätensä). Joas, katso morsiantas!

Sakaio. Tämä on somasti tehty, mun lapseni, oikein foreasti! Joas, oletpa nyt kihlattu mies; hän tarjoo sinulle kätensä ja sydämensä.

Joas. Ole tertwehditty, soma neito!

Sakaio. Eikö ole hän oitvallinen lapsi?

Joas. (Syleillen Lean päätä) Eihän sitä voi kieltää. (Eriksen) Tähtyh takoa, tähtyh takoa, niin kauvan kuin on rauta lämmin, takoa ja peitellä vielä millä silmällä katselen sun hulluuttasi. Mutta kas, kun kerran olet waimoni, laillinen avio- puolisoni, niin kyllä sun opetan juoksemaan narvin retkillä ja kuulemaan tyhmän Galilealaisen kirottua oppia. Toki nyt käskee wiislaus, että hillitsen mieltäni vielä ajan tuonemman, waikka paisuinkin sappi. Mutta tuleepa tästä vielä lufu laulun perästä; tulee.

Sakao. Rukoilitko taas? Waan sano; ah! eikö ole hän oivallinen lapsi?

Joas. Ei voi kieltää.

Sakao. Natsareno on siis waituttanut hywää eikä pahaa.

Joas. (Purren hammaasta) Hmm, hmm! (Sea kääntyy isänsä puoleen).

Sea. Mun kallis isäni! hywin tekee hän kaikki tämä mies. Sairaat hän parantaa, syntisille saarnaa hän armoa ja orjille iäistä wapautta. Di! olenhan nähnyt hänen ihmeellisen woimansa, sen näin kun talutettiin hänen eteensä mies, joka myhkä ja kuuro oli. Liepeästi tarttui hän mieheen, painoi sormensa hänen korwiinsa ja katsahti laupeagasti ylös taivaaseen. „Hefata“ hän lausui, ja kohta aukenivat miehen korwat, hänen kielsensä siteet päästettiin, ja selwästi hän haasteli suureksi ihmeeksi kaikille. Millä tiitollisuuden ihastuksella silloin parannettu katsoi parantajaansa, ja millä jumalallijella hymnyllä loi häneen silmänsä Natsaretin poika, rakkautta tähynnä. Mitä juhallinen hetki, jona kaikki kansa itkuun hystähti heidän ympärillään! Di! armon-liiton enkeli on meitä lähestynyt matalasta majasta Galilean tuvorilta, mutta Jumalan linnasta on hänen sielunsa lähtenyt alas. Ja siunattu olkoon se kohtu, joka häntä kantoi, siunatut ne kädet, jotka häntä tuuwittivat! Tullut on Israelin otollinen aika, nousnut on sen autuuden päiwä. — Isäni armahin!

Sakao. Ihmeellistä!

Joas. (Eriksen) Saatana on karannut kahleistansa ja villitsee nyt maailmaa.

Sakao. Sano tyttäreni, millainen on miehen muoto?

Lea. Isäni, kuinka voisin kuvata häntä, lähettilästä ikuisen aamun? Niinkuin aamun koitto paistaa hänen kirkas otsansa, ja kuin aamun tähteä kassi hänen silmänsä säteilevät, lausuen maailmasta, jolla ei ääriä ole. Vertaisinko aamun ruskaan hänen huuliensa hohtavaa kulta, joista hengittää puhtaus ja pyhyys? En tiedä, mutta kiharat hänen olkapäillänjään wälkkyvät niinkuin muhewat pilwet, niinkuin warjoisten pilvien somat kierrokset Hermonin hartioilla wälkkyvät. Hän halwasja manttelissa känskelee, samoin hameessa, Galilean waimoin kutomasja, ja purpurainen nauha whöttää hänen hoikan miehestansa. Ah! hänen kuvansa juhlallinen korkeus meitä taiwuttaa alas ja taas samon kuvan lempeä woima wetää meitä armaasti hänen manttelinsa liepeisiin. Ja sille, joka hänen kaswojansa katselee, hän lainaa waloa sädeloisteestansa, niin kuin lähteelle waloa antaa auringon terä. Niin, jos äänestönnä hän seisoo. Mutta kun aukenewat hänen huulensa, silloin kaikuu ääni woimallinen niinkuin Jehowan, ja kuitenkin lempeä kuin tuulen hyminä Salemisja. Niin kaikui hänen äänensä saarnatesjansa Jumalan waltakunnasta. (Katsahtaen hartaudella ylös) Sinne mua kerta saata, armias henti taiwahan! Sinne meitä kaikkia kerta saata!

Joas. (Eriksen) Tosi! Saatana on pääsenyt irti ja villitsee maailmaa walkeuden enkelin haamusja.

Sakao. Lapseni, kerro mulle lyhyesti mitä hän saarnasi.

Joas. (Eriksen) Kas niin!

Lea. Ehdämen puhtautta, hengen siwenyttä tahtoo hän meiltä ja että hylkäämme kaikki saastaiset ja häijyt himot. Wihan, wainon hän tuomitsee pois ja tahtoo, että rakastamme

kaiffia, kaiffia, niin vihamiehiämme kuin ystäviämme. Vihamiehiämme! Isäni, huomaitkaat tämä.

Sakaio. Vihamiestämme rakastaa! — Se on uutta.

Lea. Mutta jaloa, ihanata, ihanata!

Joas. (Eritseen) Yhdistillistä!

Lea. Kaikki hän kutsuu liittoonsa, niin pakanat kuin Israelin lapset, niin publikanit kuin temppelein wartijat hän kutsuu taitvaan liittoon.

Joas. (Eritseen) Voi taitvaallista melskaa!

Lea. Ei ketäkään katso hän ylönsä, ei syntistä suurimpaa, joka waan katuu ja parantaa itsensä. Uutta, wilpitöntä henkeä hän tahtoo, ja jo täällä murheen laaksoissa hän lupaa meille palkinnoksi omantunnon rauhan ja puhtaan ilon, mutta viimein kuoltuamme hän antaa sielullemme ijankaikkisen outouden Jumalan pyhässä Sionissa.

Joas. (Eritseen) Yhdistillistä, yhtiä! Heisaa kaikki Sionin pojat ja tyttäret!

Sakaio. Sano misä eroit miehestä.

Lea. Kappaleen matkaa kaupungin portista, jota hän lähestyy.

Sakaio. Minä tahdon hänen nähdä!

Lea. Rientäkää häntä vastaan!

Joas. Mitä mieletöntä?

Lea. Mun hyvä isäni, rientäkää häntä vastaan!

Sakaio. Paikalla, ja seurattoon mua Ruben. Häntä tarvitsem; sillä olenpa kowissa kiipaleissa wuokramiesteni kansa toijessa talossani. Eipä heltiä sieltä leikitin wuokra, mutta nytpä on lähteminen tiristämään heitä, ja toimitan siis yhdellä tiellä kaksi asiaa, koska taloni on lähellä kaupunkimme porttia. — Minä tahdon nähdä tämän miehen!

Joas. Seisattukaat, malttakaat mieltänne!

Sakaio. Missi tahdot niin?

Joas. Pöyhittää hänestä kaukana, muutoin kiukkuinen perkele kiertää päanne hulluksi.

Sakaio. Ole pelkäämättä poikani.

Lea. Joas, tämä puheesi on taiwaalle kauhistus. Dihtkäni! lähdeppäs sinäkin häntä katsomaan, ja oletpa huomaitsewa, toiwon minä, ettei ole hän perkele, waan Messias itse.

Joas. Messias! Hahaa! Missä ovat sitten hänen legionansa, siwitetty ratsas-joukkonsa, missä woimat, joilla kukitsi hän Roomalaiset, syöksäsi ne helvettiin alas ja rakentaisi uudestaan Dawidin linnan? Näitä kaikkia ei kuulu eikä näh.

Lea. Sinä et käsitä hänen oppiansa. Ei ulkonaisella tavalla, waan henkensä woimalla on hän wapahtawa maailman.

Joas. Mitä hulluus!

Lea. Wiisaus taiwaallinen!

Joas. Lea, Lea, sinä olet soaistu.

Lea. Nähtyäni maailman walkeuden.

Sakaio. Minä myös hänen tahdon nähdä. — Wartiointse huonettamme tarkasti, Leaseni, ja liiottenkin lipasta tuolla, sinä tiedät!

Joas. Kerran vielä teitä rukoilen: olkaat kaukana waurallijesta miehestä!

Sakaio. Minä menen, mutta wartioitse wiikuna- ja pal-samitarhaani sinä. Ruben astukoon jäljissäni. Käykele hirttimaasani, kunnes palaan retkeltäni takasi, ja sitä, joka mielii tunkea läpitse aidan, sitä iske päähän, iske konnaa sawwalasi päähän. Mutta sinä, tyttäreni, muista kallisi arkkuni tuolla. — Tule, Joas, ja ole uskollinen wahti. (Menee).

Wiides kohtaus.

Entiset pait Sakaio.

Joas. (Eriksen). Voi etten taida sinua estää! sillä aawistanpa pahaa. (Menee).

Kuudes kohtaus.

Lea (yksin).

Kurja isäni, sun kulta-arkkusi on sun ratas maailmassi, joka painaa sinua niin päivällä kuin yöllä. Tuskallinen onpi rikkautesi onni, vaikka olisitkin koonnut tavarasi oikeuden mitalla. Mutta, isäni, oletko aina käntellyt tätä mittaa? Toista pelkään minä ja pelkään taitwaan rangaiustusta, joka taitaa fi-roukseksi muuttaa huomen-lahjani mennessäni miehelään. Ritkaasta isästä lähden rikkaalle miehelle, mutta luulenpa, että on heillä molemmilla syytä katsoa sirun pimentämällä silmällä rehelliisyyden kulta-waakaa, ja silloin ehkä syyntistyy heidän elämänsä päivä. Ah! heidän aarteensa owat mun sielulleni kauhistus. Mutta ilon ja rauhan tarjoo sydämelleni köyhä Aram. Hän lempii Leaa Lean tähden, waan ei hänen isänsä kullan tähden, ja Lea lempii häntä ja tahtoisi mennä hänen waimoksensa, mutta toisin on isäni tahto. Ah kuinka katterata erota sinusta, sä päiväni lempeä! Sinua lemmin, vaikka oletkin Sadusealainen, että usko että tuolemmen elämään ijanikkaisesti. Mutta ehkä uskot toki vaikka et usko, ehkä epäilet nuorukainen, kaunis ja hlewä. Mlewä sä olet kuin Jerikon palmupuu, joka taitwaan korkeudessa humisee, ja kaunis sä olet; ihanata onpi sua katsella kuin Nebon harjalta luvattua maata. Niin sua sieluni kuwailee. Mutta jalompänä, kirkaampänä seisoiit mun edessäni vielä, jos uskoisit taitwaallista oppia Matsaretin profeetan suusta. (Sstuu) Oi! ei poistu mielestäni ihmeellinen mies, ei hänen haamunsa, ei hänen äänensä helinä; ja pyhänä tarinana wäikkyy muistossani mennyt päivä ja mennyt walvottu yö. (Unifena) Sun jalkojesi juurehen, punehtuen kainosti, minun sieluni waipua tahtoo . . . . waipua, nukkua . . . . nukkua uneksimaan suloisinta unta. Siitä alkaa pelastuksen tie, Jumalan waltakunnan tie. Sinne minua saata . . . . saata minua sinne, laupias Goel! (Nukkuu. — Aram tulee).

Seitsemäs kohtaus.

Aram. Lea.

Aram (eritseen). Hän on nukuksissa; hän lepää viatto-
muuden rauhallista unta. Zhanasti sievä huntu, muodostaen
monikiemuraiista walkeata pilweä, peittää sun pääsi, ja somasti
tummat kiharasi kierteleikse tämän walkean huiwin alla. Sun
hameesi, mukaellen orjantappura-kukkasen punertavaa pukua, sul-
kee sun hieneon werhoonsa, mutta ei kuitenkaan sulje eikä peitä
käsiwarfiasi kynnäspäistä formiesi ruusuisiin päihin asti; waan
paljastettuina ne kimmeltävät, woittaen päivän kirkastaman
lumen Libanonin kukkuloilla. — Tämä kutwa mua wiehättäen
wetää publikanin huoneeseen, tuon miehen majaan, jota juuta-
laiset wihaawat. Toki; missi wihattu, jos wirkaansa hän toi-
mittaa kunnialla. Mutta itsekäs ja taikaukkoa tähynnä onpi Is-
raelin kansa. Mutta minä, muistaesani sinua, armahaani,
tahdon katkaista kaikki mitä woisi wäliämme himmentää. Ei-
nua kohden aina, waikka Gehennan höhön saakka, tahdon ryh-
nistää, halkaisten wastuksien synteät seitat. — Lea, katsellesani
sinua, uneksuneena tuossa, tahtoisinpa melkein uskoa, että sinuosa
on kuolematoin sielu. Uskoisinko, aattelisinko niin? Löytyyhän
kuitenkin myriaadeja, joiden rinnalla luontokappaleen ei tarwitse
juuri häwetä. Missä on siis eroitus? Olisiko se mahdollisuu-
den siemen ihmislapsen potweessa, joka siirtää hänen elikosta
äärettömän kauwas? Mitä aattelen? Mitä uskon? — En tiedä,
en tiedä! mutta ihastuksella katselen impeä tuossa, ihastuksella
ja polttawalla waiwalla; sillä hän on kaunis kuin serafim, ja
on hän ehkä huomena Joaksen oma. Oi, kiusallinen aatos, aatos
tuksaa tähynnä! Hänkö kerran on lepääwä powella, joka tuossa
nyt huokuu hiljaisessa autuudessa? Hän! Einä suloisesti pu-
reskelewa mato, kattaise jo sydämen juuret kaikki! Hänkö naut-
tisi näiden huulien pöörnyttävää hekkumaa, Saaronin pyhää
ruusua tuossa? Mutta, Joas, haa, minä warastan sun kuf-

kaseltasi ylimmäisen hunajakasteensa pois! (Suutelee Leaa, joka heräyy. — Aram poistuu hänestä muutaman askeleen).

Lea. (Rousee ylös) Aram!

Aram. Lea!

Lea. Aram, mitäs teit?

Aram. Mitä tein minä, Lea?

Lea. Mitä tiesin minä, mitä tiesin minä, — ah, taitvaan ihanuus! — mitä tiesin minä?

Aram. Ja minä?

Lea. Baiti! Minä kurja punehdun ja häpeen, ja taafen häpeen ja punehdun. Baiti, Aram, waiti! Sinä ansaitset rangaistuksen.

Aram. Ranskaise minua.

Lea. Joaksen puolesta sen teen.

Aram. Etkö itse puolestasi?

Lea. Voi! minä mieletön nyt'aikaa sinua nuhtelen ja kiitän. Kiitän? Älä luule! Rangaista sua tahdon, rangaista! älä luule, älä luule! Voi mikä moninkertainen hulluus! Mutta katso naisen luontoa, katso äläkä ihmettele. — Aram, Aram, miksi teit niin ihanasti tämän pahan työsi? Aramin suudelmasta herätä onpi suloiista niinkuin taitvaan manna, suloiista kuin taivas itse; mutta älköön niin kuitenkaan tapahtuko, ei, ei, mun ystävänä ei! Aram, kuule suustani kattera sana, sinun kattera kuulla, mutta minun ehkä vielä katterampi lausua. Ystävänä, älä avaa koskaan enään tämän huoneen ovea. Minä lemmin sinua, mutta, mutta waimoksesti en tule. Joasta en lemmi, mutta waimoksi hänelle täytyy minun mennä; sillä niin on isäni tahto, jonka olen Jumalan nimesjä tähttävä. Tiedä, hän on nyt sulhaiseni, hänelle olen luvannut sydämeni, eloni ja olentoni kaiken.

Aram. Tämä on päätetty siis?

Lea. Miniaaksi.

Aram. Eikä enään toivon haamettakaan löhdh.

Lea. Ei, hstäväni. Mutta ole kuitenkin lohdutettu, sinä unohdat minun pian ja walitset itsellesi Jerikon palmumetsissä toisen morsiamen.

Aram. Nyt olkoon hautani se morsian, jonka helmaan waitvun.

Lea. Aram, Aram, miksi riehut?

Aram. Miksi eläisin enään?

Lea. Sielusi autuuden tähden.

Aram. Hm.

Lea. Älä kiellä pois, älä kiellä pois meidän taiwaallista kotoamme. Ethän toki milloinkaan ole wahvasti wakuutettu siitä, että totisesti niin, kuin tahdot uskoa nyt, ovat elämän ja kuoleman asiat. Siis älä seisjo tnythwäisenä tässä tummassa sumuussa, vaan katsohda aina kautvemman ja rukoile taiwaan isää, että awaisi hän silmäsi huomaitsemaan armonsa walkeutta. Käy kuulemaan Natsarenoa, käy hänen oppiansa kuulemaan. — Sano mitä aattelet hänestä.

Aram. Miesi ihmeellinen, jos niin hän on kuin maine sanoo.

Lea. Hän saarnaa meille autuitten ewankelioa, neuwoo meitä wäshmättä rukoilemaan ja lupaa meille viimein woi-ton kruunun. Hän itse, waikka jalo ja puhdas niinkuin korkeuden kirkas wahvuus, rukoilee sittenkin usein ja hartaasti meidän isäämme, jonka afunto on taiwaassa. Suotko minun kertoa mitä näkivät filmäni eilen, lastiessa kauniin päitvän?

Aram. Kuultelenpa mieluisasti.

Lea. Katso, kun seurassa monilukuisen kansan tulimme erään korkean wuoren juurelle, katosi joukostamme äkiesti wieräamme Galilean maasta, katosi eikä kentään tietännyt mihin. Mutta pianpa minä ja kaksi matkakumppaniani näimme hänen astelewan wuoren warjokasta rinnettä hlös himmeitten öljypuiden suojaassa. Rupeimmepa kohta kilwan ja kaartaan juoksemaan hlös, ehdimme viimein, kowin hengästyneinä, wuoren harjanteelle, jossa tuuhean seeterin werhossa katselimme jumalallista miestä, joka rukoili, kauniina ja kirkastuneena. Milloin

heleässä korkuudessa wiipytivät kauvan hänen ihanat filmänsä, ja koko hänen olentonsa hengitti wakaavuutta ja hursekautta, milloin waitvutti hän taasen katsantonsa alas kohden itäisiä maita ja seisoi salaisesti hmynten ja niinkuin uneksuen unta pyhää. Ja nähti siellä Jordanin laakso, Gileadin tuoret kuin sinertävä satvu, ja tuorten wälistä Rabat-Ammonin kaupunki etäällä, mutta tuonnempana wielä, ihan ilman reunalla, haamotti Arabian hietainen kellahtawa maa. Sinne hän katseli, mutta katseli kohden firkašta korkeutta taas, ja hänen filmisjansä leimusi suloisin tuli, otta paistoi kuin juhlapäiwän puhdas taiwas, ja hänen hituuskierteisjä ympäriltä — niinkuin tuntui meistä kaikista, jotka tähtäisimme häntä — säteili walo ihmeellinen ja kirkas, antaen aawistusta pyhien kunniašta ja firkaudesta. Tämän kaltaisen näimme olennon harjulla huimaatwan tuoren. Ja kun läksi hän taasen käyštelemään alas, asui hänen kaswoillansa ijankaikkinen rauha. Niin hän poistui, auringon waipeesä Efraimin tukkulain taakse iltaruskon purpuraiseen mereen ja seeteripuiden peittyesjä hämärään. Kaunis, juhlassinen oli tämä nähty.

Aram. Armas Lea, oletpa maalannut sielumi eteen ankaran tuwan rukoilewasta miehestä.

Lea. Tätä älä unohda sinä, joka hurjasti riehut, kun syhdäntäsi kohtaa täällä wastoinkäyminen.

Aram. Olithan mun sydämeni korkein kalleus sinä.

Lea. Mutta perintö kallimpi on sinulla jällellä wielä: kultaainen istuin Jehowan kaikutwassa pylväs-saliösa, jossa enkelien kanteleet soiwat. Rukoile Aram, rukoile woimaa sielulleesi.

Aram. Totisesti! oletpa kohottanut masennettua mieltäni, että terran wielä tahdon nostaa osani ylös, waikka nyt kutowautuinkin eteheni elämäni päiwä kuin Ryhnelten-laaksoissa illan nukkutwa paiste. Mutta onhan kowa osani pakoittanut eroamaan sinušta. Siis hyvästi jää! (Ottaa Leaa lädestä).

Lea. Voi murheen hetkeä!

Aram. Ole onnellinen!

Lea. Onnellinen ilman sinua? Ah!

Aram. Seisothan lujana uskossasi Matfaretin mieheen.

Lea. Haasteletko wakaasta mielestä?

Aram. En ilkastele suinkaan.

Lea. No, minä hymmarrän sun aatofjesi. Mutta tiedä, me voimme olla onnettomat ja kuitenkin onnelliset, toivoessa onnelliset, waikka kärsiitin sydän kuluesja päivän hetken. Onnellinen, onnellinen! waikka sun jäähyväis-kätefi tempaiseekin kaiten kuffaismehun elämäni kaswoilta pois, että kuoleman kalweilla postilla onneni seisoo, kääntäen silmänsä nythisyhdestä pois, mutta katsoen ihanaiseen kaukaiseen tulewaisuuteen. Onnellinen! Silmä toiwon riemua tähnnä, mä tähtäilen taitwaan reunaan, waeltaisjani halki ohdakkeisen maan. — Hywästi, ystävänä!

Aram. Hywästi! Minä menen.

Lea. Wiitwy hetki wielä.

Aram. Hetken päästä on isäsi tässä.

Lea. Hän wiipyy hetken wielä.

Aram. Joas tässä kierteleo ympäröi kuin koira.

Lea. Se on mun kurja tulewa mieheni.

Aram. Unohdinpa.

Lea. Hywästi, hywästi!

Aram. Niin, ja erotkaamme.

Lea. Suo minun uneksua wielä powellasi lyhytkäinen aika, lyhytkäinen, ei kauwemmin kuin kameli henkeänsä wetää. (Wai-puu Aramin rintaan) Aram, usko Kristukseen, sillä hän on Israelin Messias. Usko häneen ja sinä olet onnellinen. Aram! (Äänettömyyttä. — Joas tulee perättä).

Kahdeksas kohtaus.

Entiset. Joas.

Joas (erikseen). Haa! Mikä saatanallinen nähty! (Äänensä) Kirous! (Lea wawahtaa ja poistuu Aramista kiljahtaen). Joste alas, Sebaotin tulinen nuoli!

Lea. Joas, kuule minua!

Joas. Pois, katwala kärme, pois!

Aram. Siitwosti!

Joas. Siitwostiko? Wai niin. Manaatko minua twielä siitwosti nielemään kaikkea tätä, sinä perfele? Ruhjokoon sawwani sun tuomitun pääsi! (Nytää häntä sawwallansa).

Lea. Joas, Joas!

Joas. Kuole, ja shökööt sinun korpit!

Aram. (Nyhthy häneen ja hillitsee häntä). Enpä mieli juuri ottaa wastaan istuja sun sawwastasi. Hillitse mieltäsi, sinä wääräsäärinen fariseus!

Lea. Woi meitä, woi!

Joas. Pois firotut khyntesi hurškaan Abrahamin lapsen puhtaasta ruumiista! Hillitä, sä firottu!

Lea. Aram! Joas! Minä rukoilen teitä. (Sakaio ja Ruben tulewat ja erottawat riitelijät).

Yhdekjäs kohtaus.

Entiset. Sakaio. Ruben.

Sakaio. Mitä on tämä? Miksi tappelua rauhallisessa huoneessani? Erotkaat ja tynnytkääte te kurjat wihan lapset! Noo, hiljaa Joas! Haa! olisin nyt sama kuin äsken tästä menthäni, niin wiskaamalla teidät lähettäisin ulos ja wilauksesfapa molemmat pöhöriskeliffitte tuolla kiwifellä tantereella. Mutta, nyt — kiitos Herran — nytpä surkuttelen teitä wihanne wallassa. — Joas, Joas, tukeuta kiukkusi; sillä tuo muotosi, kalwea ja pedollinen, meitä kauhistaa. Puhallathan, sinä hirmuinen, niinkuin lohikärme shlykien myrkkhä. Joas!

Joas. Eikö . . . . eikö ole minulla shytä? Ah! Tietäkääte, wihani on oikea.

Sakaio. Poikani, wiha ei ole täällä oikea milloinkaan. Mutta kerro mitä wäärnyttä ja loukkausta olet kärshnyt. Sa-

nokaat, mikä saattoi matkaan viitatelmeen, ja sanoikat totuus, että tiedän lausua oikean tuomion.

Lea. Mun hyvä isäni . . . .

Joas. Sallippas minun, tyttö sinä, lausua totuus ensin. Minäpä tässä kannustaja olen, minäpä loukattu mies.

Sakaio. Sano.

Joas. Mutta tullut on kahdeksannen rukoukseni hetki, ja Jehovalle olkoon kunnia ylitse kaikkein. (Lantee polvillensa ja rukoulee). O Herra Abrahamin Jumala, Iisakin Jumala, Jaakopin Jumala, kuule minua! Warjele minua aina saduseusten saastaisuudesta, siitä spitali-taudista, joka meitä polttomerkillä merkitsee helvetin warmaatfi saaliiksi, ja waiwuttaa meidät wiimein alas tuliseen pätsiin! Siitä synnin loasta minua warjele, sinä kaiken firkkauden lähde! Ah, kuule minua! Minä paastoan niinkuin määrää isäimme laki, minä lakkaamatta sinua rukoulen ja palkwelen. Sentähden kuule minua, tue minua, ja wihdoin, kun hetki on tullut, saata minua pyhiesti majoihin! Afeta niin, mutta masenna kawalat sortajani, jotka, niinkuin kiljuwat jalopeurat, känskelewät kantapäisäni, tahtoen minua niellä. Mutta korwenna heidän ruumiinsa ja sielunsa wihasi tulella ijankaikkisessa pimehdessä! Kuule minua, Herra, Herra, kuule minua isäimme woimallinen Jumala! Amen. (Rousee ylös).

Sakaio. Mutta mitä on sinulla walittamista?

Joas. Minä kysyn teiltä: oletteko koskaan luvanneet th-tärtänne Joakselle awioiksi?

Sakaio. Sen olen tehnyt ja sanasani pyshyn wielä.

Joas. Hywä! Minä kysyn sinulta, Lea: oletko koskaan luvannut sydäntäsi Joakselle?

Lea. Hetki sitten wakaasti sen lupasin.

Joas. Ja wapaasti?

Lea. Josi.

Joas. Olemme siis kihlatut?

Lea. Olemme niin.

Joas. Mutta näinpä julistit oman tuomiosi, piikaseni.

Lea. Isä, tosin kerran vielä tahdoin kallistua hänen rinta-hansa . . . . (Joas keskeyttää hänen, karastellen kurkkuaan kovaasti).

Joas. Herran nimesä ja taitwaan! kuulkaat mitä näkivät silmäni, astuessani sisään paksami-tarhasta. Ih! makeimmaosa, oikein Babelin hekkumallisesa kiemailutseessa he seisoiwat tässä rinta vasten rintaa, hyleillen ja halaillen. Ellei tämä ole tosi, niin revetköön manner mun jalkani alla, ja westkellona kadotkoon Joas!

Sakaio. Suuri Abraham! pitääkö mun uskoman semmoista petollisuutta lapsestani? Oletko niin ketyhtmielinen ja huijentelevainen tytär? Onko tämä totta?

Lea. Kallistuin hänen rintaansa, se on tosi; mutta petoksesta oli sydämeni kaukana, waikka tuntuinkin katteralta jäähyväishetki. Niin, jäähyväishetki tämä oli, ja sentähden tahdoin vielä kerran painaa otsani vasten hänen polveansa ja sitten erota hänestä ijäksi. Niin oli asia, ei suurempi eikä vähempi.

Joas. Ah, tyttöseni! jos waan taitaisimme uskoa naisen sanaa, wiekkaan Gevan tyttären puhetta.

Sakaio. Tyttäreni, minä uskon sinua, ja steluni saa rauhan taas. (Aramille) Tosi; tahdonpa hiukan tutkistella sinua, nuorukainen.

Joas. Tutkistella häntä! Mitä vielä? Hän heitettäköön ulos, että koiwet ruskää. Siinähän jo rikosta kyllä, että on hän teidän huoneesanne vastoin kowinta kieltoanne.

Sakaio. Aram, minä toivon kuulevani totuuden sun huuliltasi.

Aram. Totuuden teille lausui tyttärenne. — Kun siirrhitte pois, riensin minä huoneesenne, huolimatta kiellostanne; sillä wäkisin mua wiehätti puoleensa soman immen kutwa sydämesäni, tämän ruskean silmän tulinen ja lempeä paiste. — Mutta nytpä tosi mun näette tässä viimeisen kerran, kun tiedän että kaikki toivoni on mennyt, koska kerran Lea itse on

vapaaſti tarjonnut kätensä Joakselle, ja he otvat ſiis kihlattu pari. Ja tämän tunnusti hän minulle kohta, kieltäen mua koſkaan enään kiehdomaſta ſydäntänsä ja pnyhtäen helläſti, etten avaiſi enään tämän huoneen ovea. Minä lupasin hänelle mitä hän pnyhſi, lupasin, yön pimeä murhe kaſtoillani. Silloin rupeſi hän miana ſuloiſeſti lohduttamaan, ja minä wakuutin hänelle wiimein ottawani thynnydellä waſtaan kohtaloni, ja tarjoſin hänelle jäähywäiſiſi käteni. Mutta ſilloin tahtoi hän wielä kerran kalliſtua powelleni, ja minä ſallin tapahtua niin, ſillä ſe oli ihanata, enkä katſonut ſitä rikokſekſi. Siinä hän lepäſi, kun hiljaa, niinkuin warjo, läheſtyi meitä kiuſkuinen Joas, uhaten ſautwallanſa. Minä päädyin puolustukseen, ja täſtä telme, jonka keſkeyttäjäksi riensitte iſe. (Sakaio ottaa Aramia kädeſtä).

Sakaio. Tertwe ſinä, joka niin jalosti iſeäſä taitwutut Herran tahdon mukaan! Mutta ſanonpa ſinulle kuitenkkin: unohda tämä huone ja katwahda myöſ tuota toista huonetta, joſſa Leani kohta aſkartelee emäntänä; ſillä läſnä = oloſi ſaattaiſi waan kiuſauſta tyttäreni perheelliseen elämään. Me eroamme nyt, mutta erotkaamme nyſtäwinä, taitwaan nimeſjä erotkaamme niin! Toki: älä poiſtu juuri wielä, waan wiitwy hetki ja huomaa, mitäſ näet, ja iloitſe kaſſani; ſillä tänäpänä on tapahtunut Sakaion huoneelle autuus. — Oi, Ruben! etkö lausu ſinä ſamoin?

Ruben. Ah, nytpä Ruben, niinkuin hänen iſäntänsäki, aattelee maailmaſta toifin, kuin waletesſa tämän päiwän. Miſtetty olkoon Herra Sebaotin armo!

Sakaio. Miſtetty ainiaan! Hytwiin meille, Ruben, että olemme nähneet rauhan ruhtinaan ja kuulleet hänen ſuustanſa autuuden ſanomien taitwaſten taitwahilta! Sentähden wuotaa nyt ſilmistäni lapſen khyneleet. (Peittää ſilmiänsä).

Joas. (Griſſeen) Mitä merkitſee tämä?

Lea. (Läheſtyy iſäänsä) Iſäni, pnyhää aawitſtuſ pance ſy-

dämeni vapisemaan. Onko niinkuin salaisesti toivoton? Sano, miksi itket?

Sakario. Korkeuden hallitsija, mikä olen minä, ettäs minua muisteleet? Tomusja matelewa mato ja kuitenkin sun lapsesi. Uskenpä vielä ryömin kurja mammonan taakan alla, ja ympärilläni vallitsi lewoton yö; nyt rohkenen katsoa hlös, ja atvoinna on edessäni taiwas, atvoinna isä Abrahamin helma!

Lea. Eijaa! mun isäni on walinnut parhaan osan, on astunut hurstkasten tielle. Eijaa! nyt soikoot kanteleet ja huihut, ilon pauhinasta vapiskoot perustat kaikki, ja pyhällä sawulla ja tuoksulla tähtyhkään huoneemme, niinkuin Jesaias profetaan riemun ja kunnian juhlanan ennen. Iltoitkaamme! Iltoitse, Joas, mun armahani!

Joas. (Karastellen kurkkuaansa) Hiljaa, nainen, hiljaa!

Lea. Iltoitse kanssamme autuuden päivänä! (Lantee isänsä syliin) Terwe, isä, terwe! Ah, Uram! heitä murheen muoto kauwas pois ja anna henkesi lentää leimausten kotihin saakka. Nyt ilo-myrskyn aalto korkealle kähkään, noustoon laine laineen hartioille suutelemaan siipiä kultaisen pilven, ja asettukoon sitten myrsky taas, asettukoon rauhan tyhneksi mereksi, jonka syvyydessä itseänsä kuwaillee pyhä, kaartawa taiwas. — Mutta kerro, isä, kerro meille onnessi retki.

Sakario. Armas tyttäreni, riemulla sen teen. Ankara oli hetki, ijankaikkisesti ankara ja kaunis. — Kaupungin portilla, lähellä taloani seisoin, ja ihmisjoukko, niinkuin juhlassesti kohisewa wirta, likeni meitä, ja sen keskellä Galilean matkamies. Mutta kun kansan paljous mun esti pääsemästä tielle, astuinpa erääseen puuhun hlös, ja sieltä toivotoin häntä nähdäkseni. Helteisesti hohti päivä, ja puhtaana ja sinisenä kaarteli taiwas wuorten kuffulain hlitse. Hän wiimein ilmestyi esin tuon punertawan kallion ja wanhan palmun välistä pitkin hie-taista tietä. — Hän tuli; nuori mies, puettuna liehuwaan mantteliin, lähestyi ihanaasti kalweilla kaswoilla, ja ruskeat ti-

harat häilhitvät hänen olkapäillään. Niin hän lähestyi ja ihas-
tufsella seurasi häntä kansan filmät. Mutta nytpä huomasi
hän puusfa miehen, katsoi ylös, ja tuntuipa kuin pyhä laine
olisi walellut minun ruumistani. Lempeä tosin oli tämä kat-
santo, mutta wakawa ja ylewhyttä tähynnä, ja teräwästi sätei-
letvä niinkuin päiwäpäiste, peilin heleästä pinnasta wälähätäesfä.
„Sakaio“, hän sanoi, „astu alas, sillä tänäpänä tahdon wie-
railla sun huoneesfasi“. Kernaasti, waikka kowin hämmästyen,
minä riejin alas; iloisena hän seurasi minua ja astui huonee-
seni; minun publikanin huoneeseen! Mikä kunnia!

Joas. Kunnia?

Sakaio. Kunnia suuri, mutta suurempi wielä onni, onni
taiwaallinen! Kiireesti walmistin atrian, jota weljellisesti nau-
titimme yhdessä: hän, hänen opetuslapsensa, Ruben ja minä.
Mutta atrioitesfamme, mitä pyhää ja korkeata oppia lähti hä-
nen suustansa, suloisinman äänen siivillä korwahani kannet-
tuna. Hän saarnasi rakkauden laupiaasta Jumalasta, joka ei
tahdo täällä suurimmankaan syntisen kuolemata, ei pahimman-
kaan ihmisen turmiota, waan tahtoo häntä kääntää, parantaa
ja puhdistaa omafsi lapsesfensa. Paastoaminen ja rukouksen ul-
konainen puuha on hänen edesfänsä mitätön, mutta puhtautta,
puhtautta, sielun puhtautta hän tahtoo meiltä. Ja kaikille maan
päällä, jotka wilpittömällä sydämellä kähsketelewät täällä, tun-
nustaen ainoasti Jumalaa korkeudessa, niille kaikille hän lupaa
ijankaattisen autuuden. — Niin hän opetti, ja oppiansa har-
taasti kuuntelin seurassa hurskusten miesten. Sydämeni wa-
wahteli, kuumeni ja syttyi lopulta kaiffiwoittawaan paloon. Ylös,
läpi filmieni kynneltwirran, minä katsahdin pyhään mieheen, ja
hän katsahti minua, niinkuin kirkas talwas satawan pilwen ää-
reltä meihin katsahtaa, lähettäen toiwon waloa. Niin katsahti
hän, ja hänen postensa hohtivat kuin tulinen hiili. Ah! sil-
loinpa mun käfsitti Jumalan kaiffiwaltias henti, mä nousin ylös,
todistin hänen Messiaatfsi, lupasin ustoa häneen ja hänen wo-

mansa kautta kantaa wanhurskauden hedelmiä. Ja mitä lupasin vielä? — Se nähtää kohta omilla silmillänne, rakka-himmat hstävät. (Menee ottamaan lipaansa).

Lea. Olistys olkoon Jehowalle, hlistys ja kunnia!

Joas. (Eristeen) Hmt! Mitä tahtoo hän lippaastansa? (Sakaio on kantanut lippaansa pöydälle).

Sakaio. Nyt, mun tyttäreni, älä punehdu, kun kuulet totuuden, waan katsahda jalosti maailmaan. Siis kuulkaat: Suurin osa tästä aartestani on wäärhyhdellä koottu.

Lea. Sentähden wisakkaa se paino poweltanne pois; waiputoon se köyhien uhri-arkkuun.

Sakaio. Dikein sanottu! — Joas, nyt älä punehdu, Jumalan nimesä, älä punehdu.

Joas. Sakaio! Malttakaat mieltänne, ihminen, malttakaat mieltänne Herran tähden!

Sakaio. Juuri, Herralle tähtän lupaukseni nyt, uhra-ten aarteni köyhille ja kaikille, jotka owat kärsineet wäärhyttä minun kauttani; sillä kallimpi kuin kaiken maailman aarteet onpi mun sieluni. Nyt, arkkuni, on mieleni iloisempi sinusta erotessani, kuin koskaan ennen, sinua tähtäessäni. Ruben, sinä aina uskollinen Ruben, ota halttuusi rahat, lue kohta siitä wai-waisille puolet, kahdeksanymmentä penninkiä lestelke Gilgalissa ja neljäkymmentä eräälle miehelle Bet-Haramissa, ja vielä monille muille.....

Joas. Heretkää hullut! Heretkää jo!

Sakaio. Älä estele! — Niin; ja monille muille, sitä myhden kuinka muistooni johtuu weiijausteni uhrit; ja ne, jotka muistostani owat kadonneet, ne astufoot esiin, todistäen te-toni, ja minä maksan heille takaisin neljänkertaisesti, niinkuin täskee Mosesen laki. Kaikki, kaikki tahdon heille maksaa, niin kautwan kuin kestää arkkuni sisällhs. Ja kun on se thjennetty — ja tämä on tapahtutwa pian — he älkööt kuitenkaan heit-täkö toivoansa, waan odottatoot vielä tulewaisuuteni waroista

tärsiithn wahinkonja takaisin. Tämä oli lupaukseni Galilean profeetalle, ja nyt sen tähtän. — Rikas olin siis, mutta nyt olen köyhä ja kuitentkin rikkaampi kuin koskaan ennen. Kiitetty olkoon Herran nimi!

Lea. Kiitetty, hlistetty tällä hetkellä ihanalla!

Sakaio. Ota arku ja tee minun tahtoni.

Ruben. Että niin on tapahtuva, se tietäkää, herra!

Sakaio. Minä tunnen sinun. Mene ja tee niinkuin sanoin. (Ruben lähtee käymään, mutta Joas, ryhtyen arkuun, estää hänen kulkunsa).

Joas. Seisahdu mies, seisahdu!

Ruben. Mitä ai'ot!

Joas. (Sitistää arkua wimmatusti wästen rintaansa). Arkukseni pois! Aarteet ovat minun, minun, minun ne ovat! Minulle ovat ne määrättyt ja pyhästi luvatut, ja tämä on totinen tosi. Pois!

Ruben. Hellitä sinä willitty, ja anna minun mennä! (Joas ja Ruben tempailevat arkua kaksin puolellessa).

Sakaio. Joas, Joas oletko mieleton?

Lea. Joas, älä wiritä mun ijäni wihaa!

Joas. Huomenlahja, huomenlahja, haa!

Ruben. Mene helwettiin!

Joas. Auttakaat minua hywät naapurit ja kansalaiset! Sakaio on kadottanut järkensä, eikä tiedä mitä hän tekee. Rientäkää, rientäkää apuun!

Sakaio. Sinä saatat mun sydämeni paisumaan.

Joas. Hän ei tiedä, mitä hän tekee!

Lea. Hän tekee thön otollisen Jumalan ja ihmisten edessä.

Joas. Kulka on minun!

Ruben. Sinä walehtelet!

Joas. Minun ihan totijesti!

Sakaio. Mitä? (Ottaa Joasta käsiwarresta ja wiskaisee hänen kiwaasti siwulle). Mene matkaasi, kiusan henki.

Lea. Kiitoksia, isäni! (Nuben wie arkun pois).

Sakaio. Tässä on tapahtuva minun tahtoni, waan ei sinun.

Lea. Kiitoksia, isäni, kiitoksia! — Mutta mitä haaste-
len minä? Ei suinkaan sotiannon ja rauhan kieltä. Toki: anna
anteeksi, armas Joakseni, lause, jossa puhdisti ilmiin Lean enti-
nen mieli, iloiten toisen wahingosta. Mutta sitä pyhittää hän
sin unohtamaan taas. — Niin teki mun isäni sua kohtaan, kun
ei woinut toisin tehdä, osoittamatta karmeutta. Tiedä, että
ovat hänen silmänsä auvenneet näkemään, minkä ihanan oikeu-
den thön hän nyt rikkaudellansa tekee, thön josta riemuitsee ju-
mala ja enkelit. Sen sanot myös kerran sinäkin, kuultuasi tai-
waan oppia, joka on sotiannon ja rakkauden ewankelio.

Joas. Saatana sin kieleksi naulittkoon kiini, muuttakoon
sin waikka suolapatsoaksi. Huolitsinto siitä? Minäkö ottaisin
waimokseni tuon suuren wäärintekijän, koron kiskojan ja war-
kaan tyttären? Siitä warjeltkoon minua armollinen Elohim.
Se on sanani.

Lea. (Eritseen) Mikä ihana sana!

Joas. Koronkiskoja ja waras, sen on hän tunnustanut itse.

Sakaio. Ja kuitenkin wielä jälkeen tämän tunnustukseni
litiistit aivan rakkaasti mun kultaani sydäntäsi vastaan. Mitä
aattelisit tästä?

Joas. Mitä tahdot. Tyttäresi heidän hiiteen!

Lea. Sinua kiitän, Joas, että päästät minun näistä
tylmistä kahleista. Sua kiitän, tuodattaen ilon lämpöisiä tyh-
neleitä, kiitän sinua siitä, että aukenee jo täällä wienon neito-
sen etehen wapauden maailma. Mikä kultainen päiwä!

Sakaio. Suokoon Jumala, ettei Joas, enentäesfään rik-
kauttansa, olisi ennättänyt Sakaion wertaiseksi luvattomain kei-
noin harjoituksessa, sen suokoon Jumala! Toki! wäärin olen
tehnyt, mutta niin ja ehkä julkeammin wielä on tässä tehty
aina kaukaisesta entisyydestä saakka. Kuitenkaan tämä ei rah-

tuakaan puolusta minua, ei Jumalan, eikä ihmisten edessä. Ainoastaan katumus ja parannus ja tämän, sekä oikein että väärin kootun, kultani uhraus voi saattaa tehdyn tekemättömäksi jälleen ja lahjoittaa sielulleni rauhan. Ja niin on tapahtuva tänäpäivänä, tällä hetkellä taitvaan äärettömän armon ja voiman kautta. Ja onpa, Herran tietien, tämä päivän tehnyt monella tavalla onnen työn. Se voimallisena viisaimena jo ajoissa poisti suvustani vaarallisen ohdakkeen, joka tahtoi juurtua mun tyttärenti tulevaisuuden peltoon. Tämä päivän on selvästi näyttänyt, että ainoastaan huoneeni tavat ja kulta oli se morsian, jota kohden Joas pyrki yli Lean polven riettailla askeleilla. Mutta tänään on hän näyttänyt oikean nahkansa. Hän nyt, kun Safaion rikkaus on mennyt, hylkää köyhän publikanin ja hänen tyttärensä. Mutta kaikki on hyvin!

Lea. Ah! tämä hylkääminen on onnellisempi.

Safaio. Sen tiedän. Häntä et rakasta, vaan Aramia, Aramia. Mutta älä katso enään häntäkään puoleensa; sillä sinä olet köyhän miehen tytär. Niin, nytpä nähdään mikä taitutteli poikien sydämiä huonettani kohden. Olisiko se rakkaus? Olisiko se ahneus? Sinäpä, mun lapsi raukkani, olet nyt se koe-tus-kivi, joka näyttää kumpaisestako metallista ovat heidän sydämensä.

Aram. Hän on se kallis kivi, jota sieluni lakkaamatta halaa. Di, jos hänen omakseni voitaisiin, niin kättäisin hänet sydämeni sytyhteen!

Safaio. Tästä on hän! Kallistu hänen syliinsä, mun Leani, ja ole hänen omanansa aina. (Ketä häntä Aramia kohden).

Lea. Mun isäni armahin! (Kallistuu Aramin rintaan).
Aram, sä ihanainen!

Aram. Lea, mun onneni luoja!

Lea. Mitä? Lepäätkö vasten sinun rintaasi, omana lemmittynäsi nyt?

Aram. Lepää, ijankaikkisesti lepää sinä!

Lea. Enhän usko onneani, ja tiedän sen varmaatfi kuitentfin. Mitä suloisuus, mikä huimaatva tuotfu pyhien lehtimaja = juhlasta!

Aram. Sydämiemme juhla!

Sakaio. Aram, tämä neito sun ansaitsee ja sinä myösköfin hänen, waikka katoaakin sinun sielusi katsanto maan mustahan multaän.

Aram. Maan multaän? Wäärin luultu, wallan wäärin! Minä uskon tätä Natsaretin miestä Jumalan walitukse mieheksi; ja tietäkää, että puhun sydämen wilpitöntä kieltä. Ah! en teeskentele, en teeskentele, niinkuin petollinen konna. Miksi tekisin niin? Ollihan jo Lea omani, ennenkuin tunnustin tämän.
— Niin, minä uskon häneen.

Sakaio. Riemuitkaamme!

Lea. Riemuitkaamme kaksinkertaisesti!

Aram. Katso, Israelin voimallinen Messias on siinä.
— Minkä pidän suurimpana ihmeenä täällä? Sen, että saita wiskaisee kaiken rikkautensa pois niinkuin saastaisen loan. Sitä ei saata aikaan ihmistöima.

Sakaio. Totisesti ei! Jumalan armo on tehnyt tässä ihmethönsä.

Aram. Kuitenkin; ken poisti mun filmistäni sikeuden fumun? Tertwe sinä kaunoinen Lea! Sun olennostasi on wirrannut mun puoleheni pyhä walkeus, jonka loistaessa henkeni filmä on tunkeunut kauwas Jumalamme waltakuntaan.

Sakaio. Selam, mun lapseni, selam! Sinä saatoit mun näkemään autuutemme auringon. Hänen näin ja ikuisen rauhan sain.

Lea. Hänen näin ja tämän kaiken sain. Me kaikkihan nyt kuulumme tuon oikean paimenen lammasmaumaan, ja minä itse, minä olen vielä Aramin iloinen, iloinen, kultainen karitsa! Di, ihanata iltaa! Mun sieluni karkaleepi kuin soideessa tuhannen simbalin, karkalee ja wäräjä, niinkuin wiikunalehto humi-

see. Kuulkaamme . . . . kuulkaamme hiljaista kohinaa, kuin ennen hyminä Eiaan tuulen, joka Herran toi! Ah! koska olen nähnyt illan näin armahan? Jos sen nähnyt olen, niin olimpa silloin wienoinen lapsi. Ulkona tuolla, toisella puolen kaupungin muureja, mä kesapäitwänä wiiroihin, leikiten palmistoissa. Mies pitkin taitwaan lakea wieri säteilewä aurinkoinen lännen kultapilwihin päin, ja lounainen liehtoi ihanasti, liehtoi ja huumisi palmujen latwoissa. Niiden warjoissa mä hyppelin ja leikkittelin iloisena lapsena, kun kaikui mun korwiini ääni, kaikui läpi tuulen liepeän wirran, huudellen Leaa, Leaa ja Leaa taas. Ken huuteli siinä? Kenen oli tämä suloisesti helisewä ääni? Ah! silloinpa emoni lemmekäs sisär, nainen mustasiharainen ja hehkuwa kuin punertawa ruusu, lähestyi, huudellen lempilästään. Hän tuli, kääri mun helmaansa ja lausui: „riennä jo kotihis, riennä mun kansani, kultaseni; siellähän wieraita Mahanaimin kaupungista huoneessamme riemuitsee, ja sinua halaawat he nähdä, syileillä ja suudella. Tule, mun lapseni, tule!“ Niin hän lausui, mua manttelinsa suojaissa kantaen wasten willeää ihanata tuulta; ja näkhyipä wiimein armas koto. Me astuimme sisään, ja lehtien pyhästä tuokfusta tähttyi sabbatin iltana huone. Siisään me astuimme, ja hymyten awasivat mulle helmansa Mahanaimin suloiset wieraat; ja nytpä sylistä syliin mä kuljin kuin kultainen hempu. Niinpä armasteltuna lintusena mä naisten warjoisilta potwilta urosten rinnoille ihanassa pyörteessä kiertelin, kunnes lepäsin wiimein tuojani liepeässä helmassa jälleen. Siinä autuaasti mä lepäsin ja katsahdin affunasta läntehen kauwas, ja näin siellä auringon sammuwan loimon, joka, pyhästi hymyten, waiwai hohtawien wuorten taakse. — Tämänkaltainen lapsuuteni ihanin päiwä. Ah! siihenpä tahdon werata päitwän tämän.

Sakaio. Oi mun lapseni, oi kallis sielu! Mikä sydän tykkyhy sun potweessasi! Tunnenpa äärettömän riemun, katsellesani liekkiä, joka meitä kohtaan silmistäsi leimuaa, lämmittäen

herttaisesti. Aram, kuule minua. Aram! (Pidellen Leaa kädestä). Tämä lapsi tuopi sinulle ikuisen onnen.

Aram. (Larttuu Lean toiseen käteen) Sen tuopi hän, ja siitapä voin itseäni kutsua onnen pojaksi.

Lea. Kaitki hyvä annetaan meille hihäättä. — Mutta iloitkaamme!

Aram. Riemuitkaamme! — Joas, minä tiedän, ettet mielly hhdisthä iloomme nyt, waan siirryt meistä kernaammin pois.

Joas. (Griikseen) Niin; miksi seison tässä ja tuijottelen, minä hullu? (Ääneensä) Minä riennän teistä pois ja jätän teille firouksen. Katso, Jehovan rangaistus! — Astukoon sijäänne perkelein kiljutwa lauma, polttawa rutto ja spitalitauti, joka kulluttaa ja syö hamaan luihin asti! (Kowalla mörääwällä äänellä, ja paukutellen sauwaa lattiaan) Hamaan luihin asti, hamaan luihin asti! Haa!

Sakaio. Mutta, ole onnellinen sinä!

Lea. Ilmainen ja onnellinen ainiaan, weljemme rafas!

Aram. Onnellinen, ja viimein kuollessasi autuas!

Joas. (Hämmästyen) Mitä?

Aram. Onnea sinulle toiwon, kaikesta sydämeistäni toiwon sitä.

Lea. Kuin keijän lempeä sade, niin wuotakoon onni ja rauha sinulle ja viimein jumalan kunnian loiste!

Sakaio. Jalosti lausuttu, mun tyttäreni! Ah! sun hlewä sielusi meitä kohottaa maan tomusta taiwasten korkeuteen! — Niin, onni, autuus ja rauha olkoon viimein meidän kaikkein perintö-osa, kaikkein, kaikkein! (Syleilee Leaa ja Aramia. Joas poistuu kowin aattelewana ja käsi otsalla).

(Gsirippu putoaa).